

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus I. Quid hic veniat nomine Capituli?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

quia talia munimenta sunt irrita, & falsa; & tu exinde quæstionem falsi poteris merito formidare.

888 Ex istis juribus plures deducunt, actus à Prælato factos *sine consilio Capituli*, carere firmitate jubi aliqui dicunt per ea verba (*firmitate carere decernimus*) denotari, privationem, & latam sententiam; sic Tiraquel. in L. *si unquam*. (de *revocand. donat. N. revertatur. num. 161.*) & alii, deinde not. quosdam distinguere inter hæc: *de consilio*, & *cum consilio*; volentes primo satisfieri, *audito Capituli consilio*, esto non secuto; hoc est operatione illi non conformata: in secundo autem denotari celebrationem actus pertinere *cumulatim* ad Episcopum, & Capitulum, sic Garcia *de benefic. p. 5. c. 4. à num. 13.*

889 Not. 2. quando dicitur, *actum carere*

firmitate, factum sine Consilio Capituli, ubi hoc de jure requiritur, ad evadendam nullitatem sufficere, *si consilium Capituli auditur*, quin sequi sit necesse, nisi aliud habeat consuetudo legitima; nam, ut dicitur in c. *Non est 3. de consuetud. in 6. non est* (*dumtamen aliàs sit præscripta canonicè*) consuetudo, quam allegat Episcopus, probanda, quod in inquirendis, puniendis, & corrigendis subditorum excessibus, consilium sui Capituli, requirere minimè teneatur, neque hoc repugnat honestati, quando adest in contrarium, rationabilis, & justa causa, nec propterea, quod Prælati Consilium Capituli non teneatur sequi, frustra hoc auditur; quia, auditis Capituli rationibus, potest Prælati maturius deliberare; & si suadeant, rationabiliter mentem mutare.

QVÆSTIO XI. IN TIT. XI. DE HIS, QUÆ FIUNT A MAJORI PARTE CAPITVLI.

890 **T**Ria hoc titulo exponenda sunt. 1. quid veniat hic nomine *Capituli*? 2. quæ censei debeat *major pars Capituli*? 3. qualiter intelligendum veniat, *factum à majori parte Capituli*, *censei factum à Capitulo*? Procedit autem hic titulus de actis Capituli, quæ pertinent ad negotia, quæ proprie sunt solius Capituli, prout habentis jura distincta à juribus Prælati, qui præest tali Ecclesiæ, Collegio, Communitati, vel Universitati.

ARTICULUS I.

Quid hic veniat nomine Capituli?

891 **C**ommunis responsio est, *Capituli*, nomine, frequentissimè, ac propriissimè venire Collegium Canonicorum, seu ipsos congregatos, juxta c. *Capitulum, de Rescript.* Coeterum accipitur pro Clericorum secularium, vel Regularium, qui cum suo superiore tanquam capite, constituunt unum corpus, seu communitatem cum jure tractandi negotia, quæ pertinent ad statum Ecclesiæ ipsorum; Canonici igitur, & Clerici, qui pertinent ad ejus-

modi coetum, Collegium, vel communitatem, dicuntur *Capitulares*, non tamen omnes, sed de jure communi *illitantum*, qui sunt in sacris, saltem subdiaconatu, prout habetur in Clement. *Ut ii. 2. de etat. & qualit. ord. præsciend. & Irid. sess. 22. de Reform. c. 4.* ibi: *quicumque in Cathedrali, vel Collegiata, seculari, vel Regulari Ecclesia divinis mancipatus officii, in Subdiaconatus ordine saltem, constitutus non sit, vocem in hujusmodi Ecclesiis in Capitulo non habeat, etiamsi hoc sibi ab aliis liberè fuerit concessum.*

Hoc decretum Concilii procedit in 892 omnibus actibus, qui *capitulariter*, hoc est, nomine *Capituli* expediri debent; Garcia *p. 3. c. 4. num. 25.* Deinde quando quis *ratione Canonice* vocem habet; non autem, *si alio jure*, vel *privilegio*, sic Portel in dubiis Regular. *V. electio. n. 6.* Illa autem verba in textu, *vocem in ejusmodi Ecclesiis in Capitulo non habeat*, accipienda sunt de voce *activa*, quæ simpliciter & absolute *vox* dicitur, non de *passiva*, sic Garcia *in addit. ad p. 3. c. 4. n. 15.* His addunt aliqui, quod, ut Archidia-

conus

conus, ad quem de consuetudine Ecclesia spectat (absente Decano) convocare Capitulum, in eo proponere, ac resolutiones recipere valeat, vi hujus actus non indigeat, quod sit in factis; nam iste est actus jurisdictionis, competens Archidiacono, etiam non constituto in factis, nec ad Decanum spectat ratione ordinis, sed antiquitatis, & superioritatis; sic Garcia p. 3. c. 4. num. 26.

893 Præter hæc not. 1. in quaestione, an, Capituli appellatione, etiam veniat Prælatatus? P. Azor. tom. 2. l. 3. c. 37. q. 2. & 3. negare, de Episcopo; affirmare, de Decano, Priore, vel Præposito: Barbos. verò, de appell. V. App. 37. (quamvis ex Emmanuele Rodriq. quæst. Regul. tom. 3. q. 51. a. 8. dicat, Capituli appellatione, in quadam largissima significatione, includi Prælatum, saltem in favorabilibus) negat cum variis communiter, illud comprehendit.

894 Prælati autem, ut ex Panormitano assertit Tamburinus tom. 1. D. 1. q. 1. n. 7. dicitur, quasi præ aliis dilatatis, vel antelatus; quasi ante alios positus. Consonat vox Antistes: est enim sacerdos, sic dictus, eo, quod ante stat, c. Cleros 21. dist. communiter sumitur pro Episcopo juxta Gloss. in Clement. dudum de sentent. Non ab similibus vox Præsul à præstatio (quod est ante salio) erat enim apud veteres primus inter Salios Martis sacerdotes.

895 Not. 2. inter Prælatos alios esse Regulares; quales Abbates, Præsidentes, Reformatores, Magistri Ordinis, Ministri, Provinciales, Commissarii visitatores, Priores, Præpositi, Majores, Quardiani, Custodes; alios seculares; quales Priores, Præpositi, Decani, Archidiaconi, Archipresbyteri, & similes. Prælatorum appellatione proprie veniunt non solum Episcopi, & Episcopo superiores; Sed etiam alii inferiores Prælati, jurisdictionem ordinariam habentes, c. Romano. §. Archidiaconis. de Appellat. in 6. Rebuffus tract. de pacificis possess. num. 64. & Puteo decis. 238. n. 3. Quod Prælatorum appellatione veniant Abbates, docet Suarez de relig. tom. 4. tract. 8. l. 2. c. 2. n. 23. Quod veniant Abbates Commendatarii, maximè perperui, tenent Ludovicus Gomez in reg. de triennali q. 5. n. 17. & Fufius de visit. l. 2. c. 9. de Commend. n. 5. ve. Tom. III.

nit etiam Prælati immediatus. Unde si debeat dari licentia studendi alicui Monacho a suo Prælati, intelligitur de immediato, ut dicit Feder. de Senis, cons. 145. n. 6. & sic de similibus, nisi stet in oppositum consuetudo, vel constitutio, ut notat Calder. consil. 388. alias 3. de Reg. idem procedit teste Sanchez l. 6. Decal. c. 7. à n. 59.

Not. 3. minus proprie, & valde fusà significatione, Prælatorum nomine venire illos, qui in Ecclesia habent prærogativam, & honorificum gradum sine jurisdictione; quales Decani, Plebani, Archipresbyteri, & similes; sic Gloss. V. Prælatum in Clem. de elect. & Prælati appellatione non venire Capitulum, ut tenet Natta, cons. 41. num. 4.

Not. 4. Portionarios, & similes Clericos in aliqua Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, non esse membra, seu partes Capituli, licet isdem Ecclesiis deserviant, intellige jure communi, jure enim speciali, privilegio, vel præscriptione oppositum obtineri potest. Hæc tamen omnia intelligenda sunt de negotiis Collegialiter, seu Capitaliter expediendis, nimirum nomine totius; non singulorum.

ARTICULUS II.

Quæ censeri debeat major pars Capituli?

897 Major pars alicujus communitatis potest dupliciter dici; primò major materialiter, seu numero præcisè; 2. major legaliter, seu Canonice, nimirum juxta majoritatem, acceptam ex mente legum, vel sacrorum Canonum; sic in electionibus, ubi sunt 12. Electores v. g. si unus habeat vota 5. alius 4. tertius 3. qui habet 5. habet majorem partem votorum, sed tantum materialiter, & respectivè ad alios duos habentes pauciora vota; non tamen habet majorem partem legaliter, seu canonicè, nimirum majorem partem, quæ talis sit absolute, ex numero Electorum presentium, prout jure exigitur, secus est, si ex 12. presentibus haberet 7. vel 8. illorum vota, tunc enim haberet majora legaliter, quantum est spectato numero votorum. Et quoniam major pars dici potest 1. quæ innititur majori rationi, ut dicitur c. Multis dist. 17. (ubi habetur ad majorem Sedem recurrendum esse, si in subortis questionibus, inter ipsius Provincie

Dd

Episco-